

**Nieuwsbrief nr: 03 van “Innemend Italië” op 415 ex.
Mijmeringen, bedenkingen, mededelingen, schrijfsels...**

STEEK HEM DE OGEN UIT!

In kroniek 04 over de abdijkerk van Sant’Antimo heb ik het zijdelings over de kroning van Karel de Grote tot keizer van het Heilig Roomse Rijk. De paus die dit voor elkaar kreeg was Leo III en die stond nogal goed met de voormalige Frankische koning. Iets minder appreciatie vond hij bij de Romeinse aristocratische families. Hij was een van de eerste pausen van die periode die niet uit hun entourage kwam en op wie ze weinig invloed hadden.

Het ongenoegen bereikte een hoogtepunt op 25 april 799 toen Leo III zich in een processie vanaf het pauselijke paleis van Lateranen begaf naar de San Silvestro in Capite. De samenzweerders vonden er niets beter op dan hem te overvallen en “... *di cavargli gli occhi e tagliargli la lingua*” of mooi vertaald: hem zijn ogen uit te steken en de tong af te snijden. Zover is het voor de paus gelukkig nooit gekomen.

Aanvankelijk werd hij gevangen gehouden ergens op de Monte Celio van waaruit hij met behulp van zijn getrouwen kon ontsnappen. Dit gebeurde op de manier zoals in de betere stripverhalen, met een touw uit het raam. Hij werd in veiligheid gebracht in de toenmalige Sint-Pietersbasiliek. Daarna zocht hij in Duitsland bescherming, hulp en steun bij Karel de Grote onder wiens bescherming hij terug in Rome zijn positie opnam. Anderhalf jaar later na de aanslag zal hij Karel de Grote tot keizer kronen.

ARCHEOLOGISCH BINNENPLAATSJE

Dit leuke verhaal brengt ons naar de Piazza San Silvestro, nu niet bepaald het meest aantrekkelijke plein van Rome. Het is gewoon een grote, lege ruimte. Als er al eens toeristen verschijnen is dit meestal omdat ze totaal verloren zijn gelopen. Ofwel zijn het precies die uitzonderingen die weten dat de kerk van San Silvestro toch wel enkele verrassingen inhoudt.

Het begint reeds op het binnenplein. De zuilen verraden dat de kerk gebouwd werd op de plaats van de vroegere Romeinse tempel. De pijlers staan er heel opvallend

tegen de huidige zijmuur opgesteld. Verder herbergt de binnenruimte enkele heel fraaie archeologische vondsten zoals sarcofagen en Latijnse opschriften... Een beetje groen fleurt alles op. Binnen de kerk, in een kapelletje aan de linkerkant, wordt een eigenaardige relikwie bewaard, een deel van de schedel van Johannes de Doper die, zoals elke gelovige nog wel weet, onthoofd werd.

REDLIGHT DISTRICT

Van hieruit is het maar een kleine stap naar de Via del Corso, zowat de toeristische winkelstraat van Rome. Daarvoor neem je de Via delle Convertite. Nu hebben in middeleeuwse steden straatnamen heel vaak een historische achtergrond. Ook hier. “Le Convertite” zijn de “bekeerden”. Let echter wel, het woord staat niet alleen in het meervoud, maar vooral in het vrouwelijk. Het heeft helemaal niets te maken met vrouwen die zich tot het katholicisme hebben bekeerd, maar wel hun levenswandel omgoiden.

In deze straat stond er vroeger een klooster waar ex-prostituees terecht konden om hun oude dag door te brengen. De hoofdreden waarom ze van hun beroepsbezigheid afscheid namen zal wellicht weinig te maken hebben met een plotse opwelling van christelijke deugd, maar eerder met de leeftijd.

Het is niet toevallig dat dit rustoord zich in deze wijk van Rome bevond. Achter het klooster van San Silvestro ligt de Via della Vita. De naam verwijst naar de wijngaarden die er in de 16de eeuw nog steeds lagen. Maar dat was tevens het werkdomein van de prostituees die er in bescheiden hutten woonden. Dit hoerenkwartier strekte zich uit tot aan de Porta di Ripetta aan de Tiber.

VAN HOERENBUURT TOT LUXEWIJK

Tot op het einde van de 16de eeuw paus Leo X de kronkelende steegjes tussen de Porta del Popolo en de Ripetta liet saneren door de aanleg van de kaarsrechte Via di Ripetta. De hoertjes verloren hun veilige, duistere hoekjes en kantjes en moesten op de koop toe nog belastingen betalen op hun diensten. Blijkbaar was het in Rome niet alleen keizer Vespasianus die de leuze “Pecunia non olet” in het blazoen droeg.

De volgende klap kwam toen de rijkere families hun burgerhuizen en palazzi steeds verder in de richting van de Porta del Popolo bouwden. Van de Ottoboni-Boncompagni zijn op hun paleis in de Via della Vite vlakbij de Via del Corso nog de wapenschilden te bekijken: de draak en de gekroonde dubbele adelaar. Verdere parallelle straten zoals de Via Frattina en Via Condotti onderstrepen het huidige exclusieve karakter van deze wijk.

Velen onder de lezers hebben deze straten reeds doorwandeld, weinigen hebben de winkels van binnen kunnen bewonderen. Of om het met Mattheüs te onderschrijven: “Velen zijn geroepen, maar weinig uitverkoren”. Maar in Rome zijn er heel veel schatten te bewonderen. En met uitbreiding: in gans Italië.

Marc Vandenbon
Auteur van “Innemend Italië”
marc.vandenbon@telenet.be
www.innemenditalie.be

Avondvullende voordrachten:

- Rome, andere paden
- Innemend Italië

Info op aanvraag

